

Designing an Entrepreneurial Learning Model in Primary Education

Fatemeh. Sir¹, Mahmoud. Safari^{2*}, Seyed Rasool. Hosseini³

¹ Ph.D. Student, Department of Educational Management, Damavand Branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran

² Assistant Professor, Department of Educational Management, Damavand Branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran

³ Associate Professor, Department of Educational Management, Farhangian University, Tehran, Iran

* Corresponding author email address: Safari@damavandiau.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Sir, F., Safari, M., & Hosseini, S. R. (IN PRESS). Designing an Entrepreneurial Learning Model in Primary Education. *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*.

© 2024 the authors. Published by KMAN Publication Inc. (KMANPUB), Ontario, Canada. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The present study presents an entrepreneurial learning model in primary education. The research is applied in nature and follows an exploratory method. Data collection was carried out using a mixed-method approach (quantitative and qualitative), with the data collection tools being expert interviews using the Delphi technique and a questionnaire. After the administration of the questionnaire, data analysis in the qualitative section was performed using coding methods (open, axial, and selective), while the quantitative data were analyzed using both descriptive and inferential statistics via SPSS 16 and Smart PLS software. Descriptive statistics, including frequency, percentage frequency, frequency distribution tables, chart creation, and the description of respondent characteristics, were used to describe the data. In the inferential analysis, factor analysis was conducted to analyze the data. The results indicated that the components of entrepreneurial educational factors, organizational entrepreneurial factors, extra-organizational entrepreneurial factors, individual factors, and finally, entrepreneurial management factors, all had factor loadings greater than 0.3 and were therefore not excluded from the factor analysis process. Consequently, all five components, along with their indices, were accepted as the dimensions and components of the entrepreneurial learning model in primary education. The model fit indices in the factor analysis confirm the adequacy of the model fit.

Keywords: *Entrepreneurial learning, primary education, entrepreneurial management factors.*

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The role of education in shaping future societies is of paramount importance. As Confucius stated, "A society that invests in education will never go bankrupt." This philosophy underscores the foundational role of primary education in national development, as it lays the groundwork for the development of human capital. Primary education is the stage where a child's behavior and personality begin to take shape, making it a crucial period in their growth. As the Prophet Muhammad said, "The one who learns in childhood is like one who carves on stone, whereas learning in adulthood is like writing on water." In the context of entrepreneurial learning, this formative period offers a unique opportunity to cultivate skills that will benefit students not only in their academic journey but also in their personal and professional lives. Entrepreneurs are known for their ability to turn ideas into value, and fostering an entrepreneurial mindset from an early age has the potential to significantly impact students' futures. Previous studies have identified various factors that contribute to entrepreneurial learning, including educational, organizational, individual, and management factors (Shekh-Abed, 2024; Song & Cai, 2024). This study, therefore, aims to design an entrepreneurial learning model specifically for primary education, emphasizing factors that influence learning outcomes and equipping students with the tools for future entrepreneurial success.

Methods and Materials

This research utilizes a mixed-method approach, combining both qualitative and quantitative techniques. The qualitative phase was based on expert interviews conducted using the Delphi method, while the quantitative phase employed a questionnaire to gather data. A random stratified sampling method was used to select participants from a broader population, with the sample size calculated using Cochran's formula, resulting in 291 respondents. To ensure the reliability and validity of the instruments, the content of the questionnaire was reviewed and confirmed by experts. Additionally, the reliability was assessed using Cronbach's alpha, which resulted in a score of 0.98, indicating excellent reliability. Data analysis was performed using both descriptive statistics (e.g., frequency distributions and percentage frequencies) and inferential statistics, including factor analysis, conducted with SPSS 16 and Smart PLS software.

Findings and Results

The findings revealed that five key components were integral to the entrepreneurial learning model in primary education: educational factors, organizational factors, extra-organizational factors, individual factors, and entrepreneurial management factors. All five components had factor loadings greater than 0.3, which indicates their relevance and adequacy for inclusion in the model. The factor analysis results supported the model's fit, confirming that these components are critical to the development of an entrepreneurial learning framework for primary education. The demographic analysis of the participants showed that the majority were women (73.1%), with most participants aged between 40 and 50 years. Furthermore, a large proportion of respondents held advanced degrees (68.8% with a Master's degree). The factor analysis identified the prioritization of these components, with educational factors being the most important, followed by individual factors and organizational factors. These insights underline the

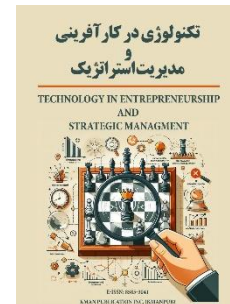
critical role that both internal (e.g., individual traits) and external (e.g., organizational and educational structures) factors play in shaping entrepreneurial learning outcomes.

Conclusion

This study highlights the importance of an entrepreneurial mindset in primary education and the need for a model that integrates various factors influencing this learning process. The findings suggest that educational practices, organizational structures, individual characteristics, and management strategies all contribute significantly to the development of entrepreneurial skills in young learners. This comprehensive model can serve as a framework for educators and policymakers seeking to enhance entrepreneurial education in primary schools. However, it is important to acknowledge the limitations of this research, including the relatively small sample size and the fact that the study was conducted in a single context, which may limit the generalizability of the findings. Future research should aim to test this model in different educational settings and include a larger, more diverse sample of participants to provide a broader understanding of how entrepreneurial learning can be fostered in primary education.

Moreover, further studies could explore the integration of entrepreneurial training with other aspects of the curriculum, such as social and emotional learning, to create a more holistic educational experience for students. The application of this model in educational practice could potentially have a profound impact on the development of entrepreneurial skills in students, preparing them to meet the challenges of an increasingly dynamic and competitive world. The promotion of a culture that values innovation, risk-taking, and creative thinking from an early age can provide students with the tools they need to succeed as entrepreneurs in the future.

In conclusion, the research offers a well-rounded entrepreneurial learning model for primary education, addressing various factors that contribute to the development of entrepreneurial skills. By focusing on the identified components, educators and policymakers can better equip students with the necessary tools to thrive in a competitive global economy. Continued exploration of this model and its application across different educational contexts will provide valuable insights into the most effective methods for fostering entrepreneurial abilities in children

طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی

فاطمه سیر^۱، محمود صفری^۲، سید رسول حسینی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزشی، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران
۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران
۳. دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: Safari@damavandiau.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

سیر، فاطمه، صفری، محمود، و حسینی، سید رسول. (در دست چاپ). طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی. تکنولوژی در کارآفرینی و مدیریت استراتژیک.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

پژوهش حاضر ارائه مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی است. روش این پژوهش از نظر هدف کاربردی است و به روش اکتشافی انجام شده است. نحوه گردآوری داده‌ها به روش آمیخته (کمی و کیفی) صورت گرفته است و ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه با خبرگان با انجام مصاحبه‌های تخصصی به روش دلفی، و پرسشنامه می‌باشد. پس از طریق اجرای پرسش‌نامه، تحلیل داده‌ها در بخش کیفی به روش کدگذاری (باز، محوری و انتخابی) و در بخش کمی تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، به دو روش توصیفی و استنباطی از طریق نرم افزار SPSS 16 و Smart PLS انجام شد. در این پژوهش برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد فراوانی، جدول توزیع فراوانی، ترسیم نمودارها و همچنین توصیف ویژگی‌های پاسخ دهندگان به پرسشنامه استفاده گردید. و در تحلیل استنباطی به روش تحلیل عاملی، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شد. نتایج نشان داد: مولفه عوامل آموزشی کارآفرینانه، مولفه عوامل سازمانی کارآفرینانه، مولفه عوامل فراسازمانی کارآفرینانه، مولفه عوامل فردی، و در نهایت مولفه عوامل مدیریت کارآفرینانه؛ به دلیل آنکه هیچ یک از مولفه‌ها بار عاملی کمتر از ۰/۳ نداشت، از روند تحلیل عاملی حذف نگردیدند و در نهایت هر ۵ مولفه، با شاخص‌های آن‌ها، تحت عنوان ابعاد و مولفه‌های مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی مورد پذیرش قرار گرفت. شاخص‌های برازش الگو در تحلیل عاملی، برازش الگو را تأیید می‌نمایند.

کلیدواژگان: یادگیری کارآفرینانه، آموزش ابتدایی، عوامل مدیریت کارآفرینانه.

مقدمه

همان‌طور که کنفوسیوس اظهار داشته است: «هرجامعه‌ای در آموزش و پرورش سرمایه‌گذاری کند، هرگز ورشکسته نخواهد شد.» «کودکان و نوجوانان منابع عظیم سرمایه و باارزش‌ترین ذخایر یک جامعه هستند و هر قدر برای حفظ این منابع کوشش شود، جامعه در آینده ثروتمندتر و سعادتمندتر می‌شود.» الیو (۲۰۰۰) بر این باور است که اگر نظام آموزش و پرورش جوامع را حذف کنیم، باید شاهد یک جامعه ایستا و خالی از رشد و بالندگی بود. به طوری که با شیوع هرج و مرج، همه چیز نابود خواهد شد. بر این اساس، اهمیت نظام آموزش و پرورش برای تمامی اندیشمندان و مردم عادی بدیهی است (Shekh-Abed, 2024; Song & Cai, 2024). زیربنای توسعه هر کشوری از طریق آموزش و پرورش آن کشور نهاده می‌شود که ستون‌های اصلی آن را باید در آموزش ابتدایی جست‌وجو کرد. این اهمیت به اندازه‌ای است که بی‌توجهی به آن، آثار زیانباری را در ابعاد مختلف بر پیکره پیشرفت و تعالی هر سرزمینی بر جای می‌گذارد. کودکی نخستین و مهم‌ترین دوره زندگی آدمی است. از آن‌جا که در این دوره ساختار شخصیتی و رفتاری انسان بنیان گذاشته می‌شود، دوران کودکی را دورانی سرنوشت‌ساز و مثبت دانسته‌اند. اهمیت این دوران و آموزش ابتدایی در شکل‌گیری شخصیت، تربیت‌پذیری و کسب علم به اندازه‌ای است که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در این‌باره فرموده‌اند: «حکایت کسی که در کودکی می‌آموزد، همانند نقش‌کندن بر سنگ است و حکایت کسی که در بزرگسالی می‌آموزد، همانند کسی است که بر آب می‌نویسد. تجربه‌های اولیه زندگی در خانواده سپری می‌شود و پس از آن پیش‌دبستانی و دبستان به‌عنوان یک فضای بیرونی موثر در تربیت کودکان نمود می‌یابد و باید تجارب زندگی در خانواده را یا اصلاح کند یا آنکه تقویت کند (Givarian, 2015) معروف‌ترین تعریف مفهوم یادگیری، تعریفی است که کیمبل (۱۹۶۱)، پیشنهاد داده است. او یادگیری را فرایند ایجاد تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری حاصل از تجربه تعریف می‌کند که نمی‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن، مانند آنچه بر اثر بیماری، خستگی، یا مصرف داروها پدید می‌آید، نسبت داد. پس یادگیری فرآیندی است که در نهایت به تغییر رفتار منجر می‌گردد و به معنای گسترش توانایی‌هایی است که ما را قادر می‌سازد نتایجی را فراهم آوریم که در زندگی حقیقی به آن نیازمندیم (Tamaddoni & Hoseinkhezadeh, 2024).

انتقال یادگیری به عنوان فرآیند استفاده از تجربیات آموخته‌شده از یک مهارت در زمینه جدید یا بکارگیری آن در اجرای مهارت‌های نو تعریف می‌شود و هدف نهایی آن انتقال یادگیری به سطح رفتار است (Budur et al., 2024; Nguyen et al., 2024; Zhang, 2024). یادگیری به طور طبیعی پایه‌گذار زندگی فردی و اجتماعی است و انسان‌ها نسبت به دیگر موجودات، یادگیرندگان انعطاف‌پذیرتری هستند که به‌طور فعال در جهت کسب مهارت‌ها و دانش می‌کوشند (Steinberg et al., 2024). در این راستا، انتقال یادگیری می‌تواند به سه صورت انتقال مثبت، منفی یا صفر رخ دهد که در انتقال مثبت، تجربیات یادگیری یک مهارت اثر مثبتی در یادگیری مهارت‌های دیگر خواهد داشت (Vuorio, 2024; Wang et al., 2024). از سوی دیگر، انتقال آموزش به معنای کاربرد موثر و پایدار مهارت‌ها و دانش‌ها در محیط کاری است که توسط افراد درگیر در آموزش، از جمله یادگیرندگان، مربیان و همکاران در سازمان‌ها انجام می‌شود. در این مدل، تفاوت‌های کلیدی بین آموزش و یادگیری وجود دارد، به طوری که آموزش به‌عنوان فرایند انتقال دانش و اطلاعات از یک شخص به دیگری تلقی می‌شود، در حالی که یادگیری یک فرآیند درونی و فردی است که در آن فرد مهارت‌ها را کسب و بهبود می‌بخشد (Xiu-Juan et al., 2024; Yim, 2024). هالتون در مدل انتقال یادگیری خود بر این نکته تأکید دارد که آموزش باید در محیط کار به‌کار گرفته شود تا نتایج سازمانی مورد نظر به دست آید. علاوه بر این، عوامل مختلفی همچون ویژگی‌های فردی، سطح انگیزش و توانایی شناختی افراد نقش مهمی در انتقال آموزش ایفا می‌کنند (Hollingsworth et al., 2012).

بر اساس یافته‌های پژوهش‌گران، انتقال آموزش فرایندی چند فازی و تحت تاثیر عوامل زیادی است که هم زمان با آن تعامل دارند. بنابراین سازمان‌هایی که به آموزش برای بهبود شایستگی شغلی، فردی و موفقیت سازمانی همه جانبه تکیه می‌کنند، نیاز به شناسایی عوامل موثر بر انتقال آموزش دارند (Nazari Ardabili et al., 2024). بنابراین، موضوع انتقال یادگیری را می‌توان به عنوان یک پدیده جهان گستر، به خصوص در اقتصادهای نوظهور، که متکی بر توانایی انسان به عنوان اساس مزیت رقابتی پایدار هستند، در نظر گرفت. با وجود این، به نظر می‌رسد پرداختن به انتقال یادگیری امری پیچیده باشد چرا که با سیستمی بزرگ درهم تنیده است که خود طیف گسترده‌ای از عوامل را که ممکن است در تضمین اثربخشی یادگیری، مطلوب یا غیرمطلوب باشند، در برمی‌گیرد (Salman Al-Oda et al., 2024). همه سازمان‌ها اعم از بخش خصوصی و بخش دولتی، صرفنظر از نوع یا ماهیت سازمان بر این نکته اتفاق نظر دارند که آموزش، عاملی ضروری در رشد و توسعه سازمان بوده و به عنوان یکی از کارکردهای اصلی مدیریت منابع انسانی سازمان به حساب می‌آید (Yuan & Chayanuvat, 2022). این مطالعه بر آن است تا عوامل موثر بر انتقال یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی را یافته و الگویی بدین منظور ارائه دهد تا مدارسها از این مزیت رقابتی در ایجاد خلاقیت دانش آموزان خود بهره مند گردند.

روش پژوهش

هدف پژوهش حاضر طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی است. روش این پژوهش از نظر هدف کاربردی است و به روش اکتشافی انجام شده است. و نحوه گردآوری داده‌ها به روش کمی صورت گرفته است و ابزار گردآوری داده‌ها نیز پرسشنامه بود. از روش تحلیل استنباطی و توصیف داده‌ها و استفاده از تحلیل عاملی، برای تحلیل داده‌های پرسشنامه و ارائه نتایج استفاده خواهد شد. پرسشنامه باید بین مدیران ارشد و میانی و نیز مشتریان هر بانک می‌شود. به منظور نمونه‌گیری از جامعه آماری کل، از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه بندی (از هر گروه و طبقه چند نفر انتخاب شدند) توزیع می‌شد. جهت محاسبه حجم نمونه از یکی از پر کاربردترین روش‌ها یعنی فرمول کوکران استفاده شد. لذا بر همین اساس، حجم نمونه به تعداد ۲۹۱ در این پژوهش همکاری کردند. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به ادبیات و مبانی نظری، تدوین فرضیه‌ها و ارائه الگوی اولیه موضوع از روش‌های کتابخانه‌ای (مطالعه‌ی کتاب‌ها، مقالات، مجلات، طرح‌های پژوهشی و بانک‌های اطلاعاتی (اینترنتی) و همچنین دو پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. روایی پرسشنامه: از آن جا که محتوای پرسشنامه، مولفه‌هایی را نشان می‌دهد که دارای بالاترین ضریب اهمیت می‌باشند، با توجه به تایید سؤالات توسط خبرگان، روایی محتوای پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته است. پایایی پرسشنامه: در ابتدا جهت انجام آزمون‌های آماری، جهت تأیید قابلیت اعتماد یا پایایی پرسشنامه کرونباخ آلفا محاسبه شده است. کرونباخ آلفا برای سنجش میزان تک بعدی بودن نگرش‌ها، قضاوتها و سایر مقولاتی که اندازه‌گیری آنها آسان نیست به کار می‌رود. هر قدر همبستگی مثبت بین سؤالات بیشتر شود، میزان کرونباخ آلفا بیشتر خواهد شد و بالعکس هر قدر واریانس میانگین سؤالات بیشتر شود آلفای کرونباخ کاهش پیدا خواهد کرد. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که ضریب آلفای کل پرسشنامه ۹۸٪ می‌باشد که ابزار استفاده شده از پایایی مطلوبی برخوردار است. تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، به دو روش توصیفی و استنباطی از طریق نرم افزار SPSS 16 و Smart PLS انجام می‌شود. در این پژوهش برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد فراوانی، جدول توزیع فراوانی، ترسیم نمودارها و همچنین توصیف ویژگی‌های پاسخ دهندگان به پرسشنامه استفاده گردید و در تحلیل استنباطی به روش تحلیل عاملی، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شد.

یافته‌ها

جهت تهیه پرسشنامه مصاحبه‌های تخصصی، با همراهی استاد راهنما و مشاور و نیز در مسیر رفت و برگشت توسط نخبگان و صاحب نظران، بطور کلی مراحل زیر طی شد: مرحله (۱): پیاده سازی متن؛ مرحله (۲): تعریف واحد تحلیل؛ مرحله (۳): تکوین مقوله‌ها و یک طرح رمزگذاری؛ مرحله (۴): طرح رمزگردانی آزمایشی؛ مرحله (۵): رمزگذاری همه متن؛ مرحله (۶): ارزیابی کردن انسجام کدگذاری؛ مرحله (۷): استخراج نتایج از داده‌های رمزی؛ مرحله (۸): گزارش روش و یافته‌ها (استخراج ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌ها)؛ مرحله (۹): تهیه و نهایی شدن پرسشنامه خبرگان و صاحب نظران. سپس این پرسشنامه در اختیار خبرگان و صاحب نظران قرار گرفت و نتایج آن در تحلیل کیفی با رویکرد تلخیصی آمده است. مولفه‌های توسعه مدیران مدارس بر اساس یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی از دیدگاه خبرگان و صاحب نظران، به شرح ذیل مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. در گام بعدی تلاش گردید مقوله‌های مشابه و مقارن در تم‌های اصلی جای گیرند بر اساس اشتراک مفهومی که مقولات با یکدیگر داشتند، تم‌ها، به شکل مفاهیم انتزاعی تری استخراج شدند. پس از تهیه و تنظیم جدول مفاهیم و مقولات اولیه به عنوان گام نخست تحلیل کیفی اطلاعات حاصل از انجام مصاحبه، برای تکمیل این فرآیند، مفاهیم حاصله در سطح بالاتر و تجریدی تر جهت دست یابی به تم‌های اصلی، گروه بندی شدند. پس از مقایسه مقولات گروه بندی شده، مقولات مرتبط با یکدیگر در یک مضمون کلی دسته بندی شدند و بر اساس عناوین موجود در نظریه‌های مرتبط یا مفاهیم برخاسته از ادبیات پژوهش، عناوین کلی برای این مضمون‌ها در نظر گرفته شد. سوالات مصاحبه به شرح ذیل است:

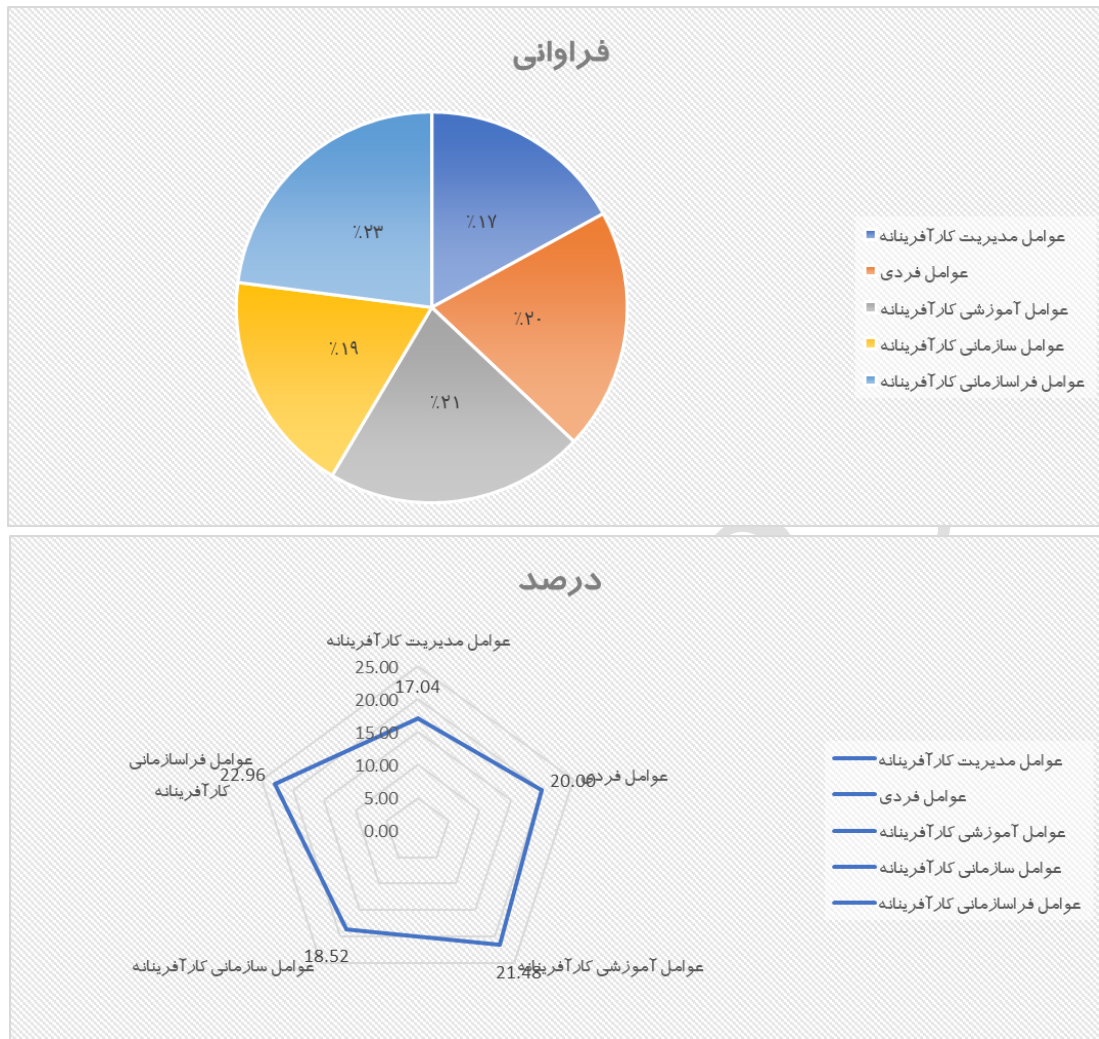
- به نظر شما عوامل آموزشی کارآفرینانه در مدارس چه تاثیری در یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی دارد؟
- آیا می‌توان عوامل سازمانی کارآفرینانه را از عوامل اثرگذار در طراحی مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی محسوب کرد؟
- به نظر شما عوامل و ویژگی‌های فردی در راستای طراحی مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی در مدارس، به چه میزان دارای اهمیت است؟
- میزان اهمیت و ضرورت مدیریت کارآفرینانه، در موفقیت یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی را تبیین کنید؟
- آیا ویژگی‌ها و یا عوامل دیگری غیر از عوامل سازمانی، مورد نظر شما هست که در یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی موثر باشد؟ در نهایت با توجه به پیشنهاد صاحب نظران و خبرگان و همچنین موافقت اساتید راهنما و مشاور، مولفه‌های استخراج شده با عناوین ذیل، جهت بررسی مولفه‌ها و شاخص‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی، مورد ارزیابی قرار گیرد. در ادامه جمع بندی نظرات تخصصی خبرگان و صاحب نظران را به تفکیک ابعاد و مولفه‌های مختلف ملاحظه می‌کنید:

جدول ۱

توزیع فراوانی، درصد و درصد بررسی شده معتبر مولفه‌های شناسایی شده

ردیف	عنوان مولفه شناسایی شده	فراوانی	درصد	درصد (بررسی شده معتبر)
۱	عوامل مدیریت کارآفرینانه	۲۳	۱۷.۰۴	۱۷
۲	عوامل فردی	۲۷	۲۰.۰۰	۲۰
۳	عوامل آموزشی کارآفرینانه	۲۹	۲۱.۴۸	۲۱
۴	عوامل سازمانی کارآفرینانه	۲۵	۱۸.۵۲	۱۹
۵	عوامل فراسازمانی کارآفرینانه	۳۱	۲۲.۹۶	۲۳
۶	کل (بررسی شده)	۱۳۵	۱۰۰	۱۰۰
۷	گم شده	۰	۰	-
۸	کل	۱۳۵	۱۰۰	-

نمودارهای دایره‌ای، ستونی و استوانه‌ای جمع‌بندی نظرات تخصصی خبرگان و صاحب‌نظران بر اساس کدگذاری به تفکیک مولفه‌ها

در نهایت بر اساس نظر صاحب‌نظران و خبرگان، مولفه‌های: عوامل مدیریت کارآفرینانه، عوامل فردی، عوامل آموزشی کارآفرینانه، عوامل سازمانی کارآفرینانه، و در نهایت عوامل فراسازمانی کارآفرینانه؛ به عنوان مولفه‌ها و شاخص‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی، جهت ارزیابی در بخش کمی، مورد تأیید قرار گرفت.

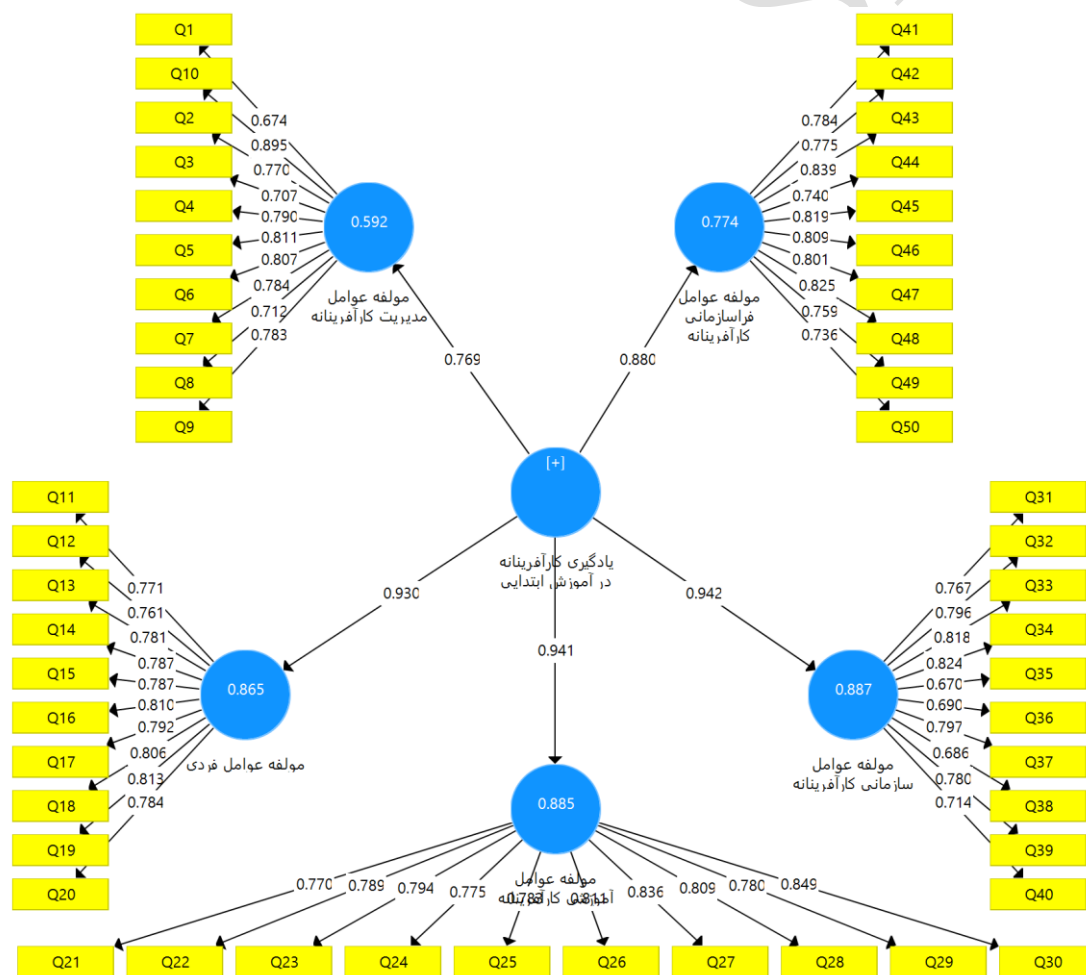
تعداد آزمودنی در این پژوهش شامل ۳۷۵ نفر بوده است که ویژگی‌های جمعیت شناختی آن‌ها به این صورت می‌باشد: بررسی انجام‌شده در زمینه جنسیت پاسخ‌دهندگان منتخب در نمونه نشان می‌دهد: ۰.۳ درصد پاسخگویان (کمترین فراوانی) نامشخص، ۲۶.۷ درصد پاسخگویان مرد، و ۷۳.۱ درصد پاسخگویان (بیشترین فراوانی) زن هستند؛ بنابراین پاسخ‌دهندگان زن فراوانی بیشتری در این پژوهش دارند. بررسی انجام‌شده در زمینه سن پاسخ‌دهندگان منتخب در نمونه نشان می‌دهد: ۱.۱ درصد سن پاسخ‌دهندگان بین ۲۰-۳۰ سال (کمترین فراوانی)، ۴۴.۵ درصد سن پاسخ‌دهندگان بین ۳۱-۴۰ سال، ۴۵.۳ درصد سن پاسخ‌دهندگان بین ۴۱-۵۰ سال (بیشترین فراوانی)، ۹.۱ درصد سن پاسخ‌دهندگان بین ۵۰ به بالا سال، می‌باشد. بررسی انجام‌شده در زمینه سطح تحصیلات پاسخ‌دهندگان منتخب در نمونه نشان می‌دهد: ۱.۱ درصد پاسخ‌دهندگان (کمترین فراوانی) دارای تحصیلات نامشخص، ۲.۱ درصد پاسخ‌دهندگان دارای تحصیلات لیسانس، ۶۸.۸ درصد

پاسخ‌دهندگان (بیشترین فراوانی) دارای تحصیلات فوق لیسانس ۲۸.۰ درصد پاسخ‌دهندگان دارای تحصیلات دکتری، می‌باشند. بررسی انجام‌شده در زمینه سابقه خدمت پاسخ‌دهندگان منتخب در نمونه نشان می‌دهد: ۱۴.۴ درصد پاسخ‌دهندگان زیر ۵ سال، ۵۳.۳ درصد پاسخ‌دهندگان (بیشترین فراوانی) ۶ تا ۱۰ سال، ۲۱.۱ درصد پاسخ‌دهندگان ۱۱ تا ۱۵ سال، ۷.۷ درصد پاسخ‌دهندگان ۱۶ تا ۲۰ سال، ۳.۵ درصد پاسخ‌دهندگان (کمترین فراوانی) ۲۱ سال به بالا، سابقه خدمت دارند.

جهت بررسی و تعیین مدلی مناسب برای طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی از روش تحلیل عاملی استفاده شد. در ادامه مدل تحلیل عاملی شاخص‌های طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی را ملاحظه می‌فرمائید. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف‌نظر می‌شود. بارعاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگتر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است.

شکل ۲

مدل تحلیل عاملی اکتشافی شاخص‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی

همانطور که در جدول فوق نشان داده شده است، از بین ۵ مولفه (مولفه عوامل آموزشی کارآفرینانه، مولفه عوامل سازمانی کارآفرینانه، مولفه عوامل فراسازمانی کارآفرینانه، مولفه عوامل فردی، و در نهایت مولفه عوامل مدیریت کارآفرینانه) هیچ یک از آنها بارعاملی کمتر از ۰.۳ نداشتند لذا از روند تحلیل عاملی حذف نمی‌گردند و در روند تحلیل باقی می‌مانند.

جدول ۲

معناداری بارهای عاملی و ضریب مسیر مولفه‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی

ردیف	مولفه	بارعاملی	ضریب مسیر	معناداری
۱	مولفه عوامل آموزشی کارآفرینانه	۰.۸۸۵	۰.۹۴۱	معنادار
۲	مولفه عوامل سازمانی کارآفرینانه	۰.۸۸۷	۰.۹۴۲	
۳	مولفه عوامل فراسازمانی کارآفرینانه	۰.۷۷۴	۰.۸۸۰	
۴	مولفه عوامل فردی	۰.۸۶۵	۰.۹۳۰	
۵	مولفه عوامل مدیریت کارآفرینانه	۰.۵۹۲	۰.۷۶۹	

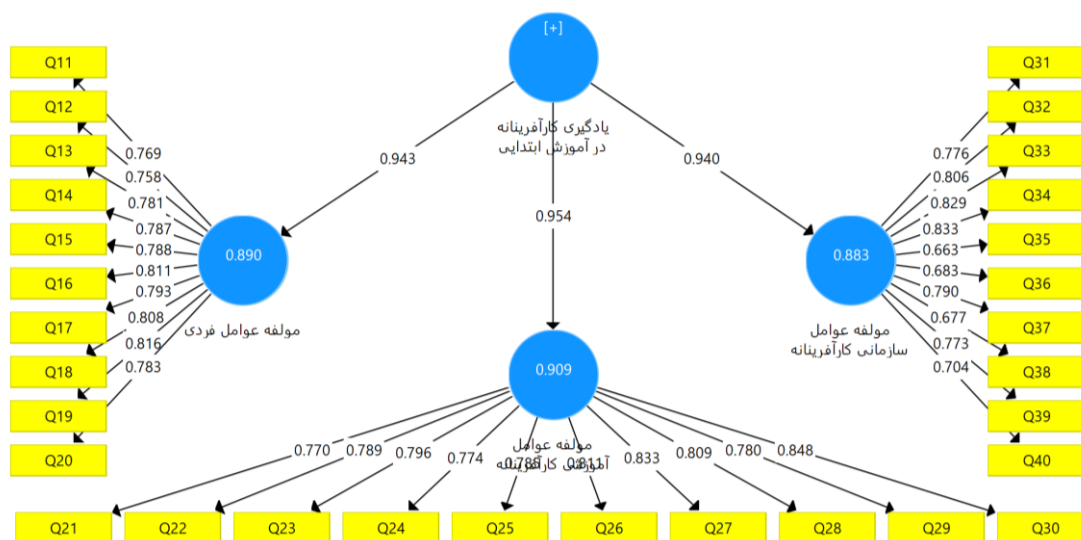
شکل ۳

مدل تحلیل عاملی (تائیدی مرحله دوم) شاخص‌های طراحی الگوی یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی، با حذف بارهای عاملی ۰/۷۰ و کمتر

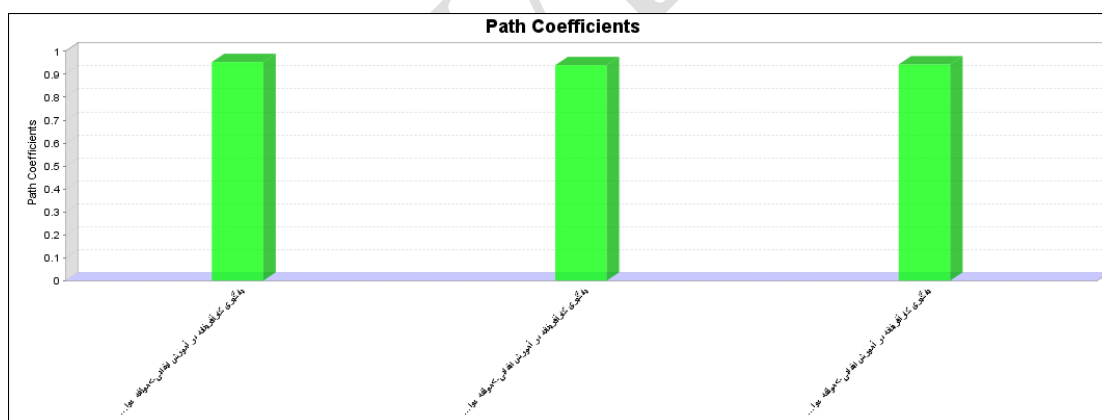
شکل ۴

ضریب مسیر خروجی تحلیل عاملی

شکل ۵

مدل تحلیل عاملی (تائیدی مرحله دوم) شاخص‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی، با حذف بارهای عاملی ۰.۶ و کمتر

همانگونه که در مدل تحلیل عاملی اکتشافی ملاحظه شد، از مولفه‌هایی که معرف شاخص‌های تعیین مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی بود، به دلیل آنکه هیچ یک از مولفه‌ها بار عاملی کمتر از ۰.۳ نداشت، از روند تحلیل عاملی حذف نگردیدند و با توجه به اینکه کلیه گویه‌های باقیمانده بزرگتر از ۰/۳ بود، مدل «مطلوب» است. در ادامه محقق با حذف مرحله‌ای مولفه‌های با بارهای عاملی ۰.۶ و کمتر، به دنبال رتبه‌بندی مجدد شاخص‌ها با استفاده از تحلیل عاملی تائیدی و دستیابی به مدل «خیلی مطلوب» می‌باشد. نتایج را در نمودارهای فوق ملاحظه می‌فرمائید.

در نهایت با توجه به مدل تحلیل عاملی، مدل مبتنی بر شاخص‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

مدل جهت یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی

از جمع‌بندی در خصوص عوامل، ابعاد و مولفه‌های مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی، ۳ عامل، با اولویت بالا مطرح گردید. این عوامل عبارتند از: اولویت اول- مولفه عوامل آموزشی کارآفرینانه، اولویت دوم- مولفه عوامل فردی، اولویت سوم- مولفه عوامل سازمانی کارآفرینانه.

اولویت بندی مولفه‌های یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی

از جمع‌بندی مطالعات و پژوهش‌های پیشین عوامل، ابعاد و مولفه‌های مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی به دست آمد. وجود X^2 پایین و نسبت کای دو به درجه آزادی کمتر از سه نشان‌دهنده برازش مناسب مدل است. در این پژوهش با توجه به خروجی Smart PLS، نسبت X^2 محاسبه شده به درجه آزادی برای کل سازه در جدول ذیل آمده است:

جدول ۳

شاخص‌های برازش الگو

شاخص	دامنه قابل قبول	عوامل آموزشی کارآفرینانه	عوامل سازمانی کارآفرینانه	عوامل فراسازمانی کارآفرینانه	عوامل فردی کارآفرینانه	عوامل مدیریت کارآفرینانه
خی دو (X^2)	-	۸.۷	۱۰.۳۹۷	۳.۳۴۴	۴.۰۱۷	۲.۳۶۸
درجه آزادی	-	۲۹	۳۷	۱۹	۱۳	۳۷
X^2/df	$3 \leq$	۰/۳۰۰	۰/۲۸۱	۰/۱۷۶	۰/۳۰۹	۰/۰۶۴
RMSEA	$0.08 \leq$	۰/۰۳۸	۰/۰۹۷	۰/۰۱۳	۰/۰۷۳	۰/۰۲۲
RMR	$0.08 \leq$	۰/۰۱۹	۰/۰۴۳	۰/۰۱۹	۰/۰۳۵	۰/۰۲۷
NFI	نزدیک به ۱	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۹۵	۰/۹۹
CFI	نزدیک به ۱	۰/۹۶	۰/۹۳	۰/۹۳	۰/۹۷	۰/۹۶
GFI	نزدیک به ۱	۰/۹۷	۰/۹۱	۰/۹۵	۰/۹۹	۰/۹۸
AGFI	نزدیک به ۱	۰/۹۳	۰/۹۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸

همانگونه که ملاحظه شد RMSEA، RMR، NFI، CFI و در نهایت AGFI محاسبه شده برای کل مدل، نشان از برازش مدل دارد. در پایان لازم به توضیح است که مقدار RMSEA و RMR کمتر از ۰/۸، GFI و AGFI بالای ۰/۹۰ و نزدیک به یک، همگی نشان‌دهنده اعتبار مدل هستند. همه این شاخص‌ها از مقادیر مطلوبی برخوردارند. در الگوی حاضر مؤلفه‌های مدل یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی (مؤلفه‌های: عوامل مدیریت کارآفرینانه، عوامل فردی، عوامل آموزشی کارآفرینانه، عوامل سازمانی کارآفرینانه، و در نهایت عوامل فراسازمانی کارآفرینانه) به عنوان متغیرهای مشاهده شده ۱ و متغیر یادگیری کارآفرینانه در آموزش ابتدایی به عنوان متغیر مکنون ۲ در نظر گرفته شده است. شاخص‌های برازش الگو در تحلیل عاملی، برازش الگو را تأیید می‌نمایند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه، بررسی رابطه اخلاق کاری و کارآفرینی در میان کارکنان دانشگاه محقق اردبیلی انجام شد. نتایج نشان داد که اخلاق کاری تأثیر مثبتی بر عملکرد کارآفرینی کارکنان دارد و این رابطه در میان گروه‌های مختلف کارکنان به‌ویژه در گروه‌های با تجربه بیشتر و تحصیلات عالی‌تر، برجسته‌تر است. این یافته‌ها با تحقیقات پیشین در این زمینه همخوانی دارد و تأکید می‌کند که اخلاق کاری نه تنها در سطح فردی، بلکه در توسعه کارآفرینی سازمانی نیز نقش مهمی دارد.

یکی از مهم‌ترین نتایج این تحقیق، تأثیر اخلاق کاری بر انگیزه‌های فردی در کارآفرینی است. طبق نتایج به‌دست‌آمده، کارکنانی که اخلاق کاری بالاتری دارند، بیشتر تمایل به اتخاذ رفتارهای کارآفرینانه دارند. این یافته با مطالعه‌ای که ابراهیم‌پور (۱۳۹۲) انجام داد، تطابق دارد، جایی که نشان داده شد اخلاق کاری به‌طور مستقیم بر انگیزه‌ها و رفتارهای کارآفرینانه کارکنان تأثیر می‌گذارد (Ebrahimpour, 2013). همچنین، نتایج این تحقیق از یافته‌های تحقیقاتی دیگر مانند تحقیق ابزاری و یزدان‌شناس (۱۳۹۵) پشتیبانی می‌کند، که به نقش اخلاق کاری در مدیریت و کارآفرینی اشاره کرده است (Abzari & Yazdanshenas, 2016). آن‌ها همچنین بر این نکته تأکید دارند که رفتارهای اخلاقی کارکنان می‌تواند به‌طور غیرمستقیم بر رفتار کارآفرینانه در سازمان‌ها تأثیر بگذارد.

تحقیق حاضر همچنین نشان می‌دهد که فرهنگ سازمانی می‌تواند به‌عنوان یک زمینه‌ساز در تقویت اخلاق کاری و به تبع آن تقویت کارآفرینی در سازمان‌ها عمل کند. این نتیجه مشابه مطالعه اردلان، سلطان‌زاده، و بهشتی‌راد (۱۳۹۳) است که به ارزیابی نقش فرهنگ سازمانی

در کارآفرینی سازمانی پرداخته است و نشان داده است که فرهنگ سازمانی می‌تواند بر رفتارهای اخلاقی و در نتیجه بر کارآفرینی تأثیرگذار باشد (Ardalan et al., 2014).

علاوه بر این، یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که در میان کارکنانی که به‌طور خاص در مشاغل علمی مشغول به کار هستند، تأثیر اخلاق کاری بر کارآفرینی برجسته‌تر است. این نتایج با تحقیقات مشابه در سایر حوزه‌ها همخوانی دارد. به عنوان مثال، مطالعه اعرابی (۱۳۹۲) نشان می‌دهد که مسئولیت‌پذیری و اخلاق کاری اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، نه تنها بر محیط کاری بلکه بر انگیزه‌های کارآفرینانه آن‌ها نیز تأثیر دارد (Erabi, 2013).

این تحقیق، علی‌رغم ارائه یافته‌های ارزشمند، با محدودیت‌هایی نیز روبه‌رو است. یکی از محدودیت‌ها، اندازه کوچک نمونه مورد مطالعه است که ممکن است باعث محدود شدن قابلیت تعمیم نتایج به سایر دانشگاه‌ها یا بخش‌های دیگر گردد. همچنین، روش تحقیق از نوع توصیفی و مقطعی بوده و این موضوع به این معنی است که نمی‌توان نتیجه‌گیری قطعی در مورد روابط علت و معلولی بین اخلاق کاری و کارآفرینی داشت. به علاوه، بررسی تنها یک دانشگاه و نمونه‌ای خاص از کارکنان، ممکن است دیدگاه‌های مختلف و نتایج متنوعی را که در سایر دانشگاه‌ها و نهادها وجود دارد، نادیده بگیرد.

در تحقیقات آینده، توصیه می‌شود که نمونه‌های بیشتری از دانشگاه‌ها و نهادهای مختلف برای مطالعه در نظر گرفته شود تا بتوان یافته‌ها را به دیگر محیط‌های کاری و اجتماعی تعمیم داد. همچنین، انجام تحقیقات طولی می‌تواند به درک بهتری از چگونگی تکامل اخلاق کاری و تأثیر آن بر کارآفرینی در طول زمان کمک کند. علاوه بر این، بررسی عوامل دیگر نظیر آموزش‌های کارآفرینی و فرهنگ سازمانی در کنار اخلاق کاری می‌تواند ابعاد جدیدی از تأثیرات اخلاقی در کارآفرینی را روشن کند.

به منظور تقویت اخلاق کاری و کارآفرینی در سازمان‌ها، پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های آموزشی و توسعه‌ای برای کارکنان طراحی شود که بر ارتقای اصول اخلاقی و مسئولیت‌پذیری در محیط‌های کاری تأکید داشته باشد. علاوه بر این، ایجاد فضایی که در آن فرهنگ سازمانی مثبت و اخلاقی ترویج داده شود، می‌تواند به تقویت انگیزه‌های کارآفرینانه کارکنان کمک کند. برای این منظور، باید ارزش‌های اخلاقی به‌طور مداوم درون سازمان نهادینه شود و رهبری سازمانی باید نقش مؤثری در ترویج این ارزش‌ها ایفا کند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

ندارد.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Abzari, M., & Yazdanshenas, M. (2016). Social Responsibility and Work Ethics in Modern Quality Management. *Management Culture Quarterly*, 5(15), 5-42. https://jomc.ut.ac.ir/article_19357.html?lang=en
- Ardalan, M. R., Soltanzadeh, V., & Beheshti Rad, R. (2014). Evaluating the Role of Organizational Culture in Organizational Entrepreneurship. *Higher Education Letter*, 6(23), 68-79. https://journal.sanjesh.org/article_14864.html
- Budur, T., Demirer, H., & Rashid, C. A. (2024). The effects of knowledge sharing on innovative behaviours of academicians; mediating effect of innovative organization culture and quality of work life. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 16(2), 405-426. <https://doi.org/10.1108/JARHE-08-2022-0257>
- Ebrahimpour, H. (2013). The Impact of Functional Performance on Work Ethics (Case Study: Staff of Mohaghegh Ardabili University). *Journal of General Management Research*(19), 83-101. https://jmr.usb.ac.ir/article_1260.html?lang=en
- Erabi, S. M. (2013). Explaining the Factors for Entrepreneurs' Success and Presenting a Suitable Model of Success Factors in Iran's Market. Collection of Discussions and Articles of the First Congress on Entrepreneurship in the Health Sector,
- Givarian, H. (2015). The Role Levels of Ethic on Organizational Decisions. *Journal of Tadbir*(162). <https://ensani.ir/fa/article/149499/>
- Hollingsworth, C., Brewer, E. K., & Petty, C. G. (2012). Work Ethic of Extension Educators.
- Nazari Ardabili, S. Z., Benisi, P., & Vatankhah, H. (2024). Designing the Maturity Management Model of Educational Technology in Iranian Schools. *Sociology of Education*, 10(1), 314-326. <https://doi.org/10.22034/ijes.2024.2022649.1536>
- Nguyen, M., Sharma, P., & Malik, A. (2024). Leadership styles and employee creativity: the interactive impact of online knowledge sharing and organizational innovation. *Journal of Knowledge Management*, 28(3), 631-650. <https://doi.org/10.1108/JKM-01-2023-0014>
- Salman Al-Oda, A. H., Sadeghi, M., Al-Murshidi, R. H. A., & Sharifi, S. (2024). Investigating the Relationship Between Talent Management Implementation Categories in the Basra Province Education Organization [Research Article]. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 7(1), 1-9. <https://doi.org/10.61838/kman.ijes.7.1.1>
- Shekh-Abed, A. (2024). Metacognitive self-knowledge and cognitive skills in project-based learning of high school electronics students. *European Journal of Engineering Education*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/03043797.2024.2374479>
- Song, H., & Cai, L. (2024). Interactive learning environment as a source of critical thinking skills for college students. *BMC Medical Education*, 24(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05247-y>
- Steinberg, O., Kulakow, S., & Raufelder, D. (2024). Academic self-concept, achievement, and goal orientations in different learning environments. *European Journal of Psychology of Education*, 1-25. <https://doi.org/10.1007/s10212-024-00825-6>
- Tamaddoni, A., & Hoseinkhezadeh, R. (2024). Identifying the challenges and issues faced by school managers in Iran compared to global experiences. *Journal of New Approaches in Educational Management*, 14(5), 20-33. https://jedu.marvdasht.iau.ir/article_6162.html
- Vuorio, J. (2024). Studying the Use of Virtual Reality Learning Environments to Engage School Children in Safe Cycling Education. *Simulation & Gaming*, 55(3), 418-441. <https://doi.org/10.1177/10468781241246566>
- Wang, J., Sheng, M., & Song, R. (2024). Enhancing Classroom Behaviors and Creativity: The Impact of a Critical Thinking Workshop. *International Journal of Education and Cognitive Sciences*, 5(1), 8-15. <https://doi.org/10.61838/kman.ijecs.5.1.6>
- Xiu-Juan, F., Xiao-Hui, C., Huan, L., & Xiang-Xiang, L. (2024). Serial multiple mediation of psychological capital and self-directed learning ability in the relationship between perceived stress and professional identity among undergraduate nursing students in China: a cross-sectional questionnaire survey. *BMC Medical Education*, 24, 1450. <https://doi.org/10.1186/s12909-024-06459-y>
- Yim, I. H. Y. (2024). Artificial Intelligence (AI) Learning Tools in K-12 Education: A scoping Review. *Journal of Computers in Education*. <https://doi.org/10.1007/s40692-023-00304-9>
- Yuan, A., & Chayanuvat, A. (2022). A Learning Organization: Conditions for Success of the Excellent Schools in Hunan, China. *Asia Social Issues*, 15(5), 252762. <https://doi.org/10.48048/asi.2022.252762>

Zhang, Y. (2024). Mechanisms of the Impact of Enterprise Digital Transformation on Knowledge Sharing Behavior of Employees. *1*(3), 309-318. <https://doi.org/10.62517/jmsd.202412343>

PROOF VERSION